

Seksuologia sądowa i przestępstwa na tle seksualnym: orzecznictwo

Forensic sexology and sex crimes: psychologists as expert witnesses

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok IV / Semestr VIII
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychoterapia i terapia seksualna
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	3	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	20	34			
Ogółem	75	75			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów ze specyfiką pracy biegłego psychologa i seksuologa i odpowiedzialnością związaną z pełnioną rolą.
2.	Omówienie zaleceń Krajowego Konsultanta w dziedzinie Seksuologii w pracy terapeutycznej ze sprawcami przestępstw seksualnych oraz kontekstów ich praktycznego zastosowania.
3.	Zapoznanie studentów z procesem, standardami i praktykami przygotowywania opinii psychologicznych na potrzeby sądu w kontekście przemocy i przestępstw seksualnych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie na czym polega praca biegłego psychologa i psychoseksuologa oraz odpowiedzialność związaną z	PS_WK08_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie źródła i rodzaje danych psychologicznych wykorzystywanych w zróżnicowanych kontekstach pracy biegłego psychologa w zakresie seksuologii sądowej.	PS_WG02_Mgr PS_WG08_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).
W3	Student zna i rozumie formy, metody i praktyki przygotowywania orzeczeń psychologicznych w kontekście seksuologii sądowej.	PS_WK04_Mgr PS_WG08_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi napisać opinię dostosowaną do potrzeb organu zlecającego i komunikować się z innymi specjalistami w swojej dziedzinie.	PS_UW06_Mgr PS_UW07_Mgr PS_UW08_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów, interpretacji).
U2	Student potrafi wyjaśnić charakter i przestrzegać procedur towarzyszących pracy ze sprawcami i ofiarami przestępstw seksualnych.	PS_UW09_Mgr PS_UK01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).
U3	Student potrafi dokonać analizy czynników osobowości i ryzyka popełnienia lub stania się sprawcą przemocy/przestępstw seksualnych bazując na trafnych i rzetelnych źródłach danych psychologicznych.	PS_UW06_Mgr PS_UW07_Mgr PS_UO01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów, interpretacji).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do	Metody weryfikacji

	(Student jest gotów do)	efektów kierunkowych	efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do pełnienia roli biegłego psychologa w zróżnicowanych kontekstach związanych z seksuologią sądową.	PS_KO01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata)
K2	Student jest gotów do współpracy w ramach zróżnicowanych zespołów naukowych i zawodowych związanych z seksuologią i prewencją przemocy seksualnej.	PS_KO02_Mgr PS_KO03_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata)
K3	Student jest gotów do dalszego, samodzielnego rozwijania własnych kompetencji w zakresie seksuologii sądowej: wiedzy, umiejętności diagnozy psychologicznej i udzielania wsparcia psychologicznego oraz własnych postaw względem bezpieczeństwa i przemocy seksualnej.	PS2_KR02_Mgr PS2_KR01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Statystyki i szacunki dotyczące przemocy i przestępstw seksualnych – krytyczna analiza metodologii i obowiązujących rozwiązań. Możliwości wykorzystywania danych epidemiologicznych w orzecznictwie psychologicznym z zakresu seksuologii sądowej.	3	1
2.	Wyjaśnianie pojedynczych przypadków przemocy i przestępstw seksualnych: opis zdarzenia i osób w nie uwikłanych, analiza i sugestia mechanizmów i motywacji psychologicznych. Czynniki dystalne i proksymalne oraz poziomy analizy/wyjaśnienia.	3	2
3.	Rodzaje i charakterystyki przestępstw seksualnych: gwałt i przemoc seksualna. Zabójstwa na tle seksualnym. Nadużycia seksualne dzieci i młodzieży. Rola i zadania psychologa i biegłego w kontekście poszczególnych przestępstw.	3	1
4.	Sprawcy przestępstw seksualnych w ujęciu rozwojowym – podstawowe parametry diagnozy przestępstwa seksualnego (rodzaj, częstość, powtarzalność, wiek w momencie sprawstwa); biologiczne, psychologiczne i społeczne czynniki ryzyka; interakcje i ekspresje u zróżnicowanych grup demograficznych.	3	2
5.	Wiktymizacja i rewiktymizacja wśród ofiar przemocy i przestępstw seksualnych – definicje i parametry diagnozy. Czynniki ryzyka i postulowane przyczyny rewiktymizacji. Czynniki dystalne (społeczno-kulturowe, instytucjonalne) w kontekście rewiktymizacji.	3	2
6.	Orzecznictwo w seksuologii sądowej: konteksty, standardy i praktyki. Zakres obowiązków biegłego psychologa. Kwestie etyczne roli biegłego psychologa.	3	1
7.	Ocena ryzyka przestępstwa seksualnego. Ocena kliniczna vs. ocena statystyczno-probabilistyczna. Przegląd dostępnych badań empirycznych nt. skuteczności metod predykcji. Metodologia oceny ryzyka – źródła danych, narzędzia oceny, procedury kalkulacji.	3	1
8.	Wywiad psychologiczny w pracy biegłego psychologa: cele i konteksty zastosowania; strategie wywiadu ze sprawcami i ofiarami. Możliwości strukturyzacji wywiadu. Integracja danych jakościowych i ilościowych.	3	2
9.	Wsparcie psychologiczne i psychoterapia sprawców przemocy seksualnej – stan wiedzy i praktyki. Dostępne rozwiązania terapeutyczne, badania nt. długoterminowej efektywności. Współczesne zalecenia oparte na dowodach empirycznych.	3	2
10.	Wsparcie psychologiczne i psychoterapia ofiar przemocy seksualnej – konsekwencje zdrowotne, psychologiczne, społeczne. Możliwości i konteksty wsparcia psychologicznego. Rozwiązania prawne.	3	2
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przypadków i przykładów, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)

	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	10	24
2.	Przygotowanie do egzaminu	10	10
	Razem	20	34

Literatura obowiązkowa

1.	Depko, A. R., Eichstaedt, K. Z., Galecki, P., Krasowska, A. (2022). <i>Metodyka pracy biegłego psychiatry, psychologa oraz seksuologa w sprawach karnych, nieletnich oraz wykroczeń</i> . Wolters Kluwer Polska.
2.	Depko, A., Krasowska, A. (2021). <i>Seksuologia sądowa</i> . PZWL.
3.	Helmus, L. M. (2018). Sex offender risk assessment: Where are we and where are we going?. <i>Current Psychiatry Reports</i> , 20, 1-9.

Literatura uzupełniająca

1.	Dukała, K., Kabzińska, J., Rode, D., Zalewska-Lunkiewicz, K. (2020). <i>Kliniczna psychologia sądowa</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
2.	Holyst, B. (2023). <i>Psychologia kryminalistyczna</i> . Difin.
3.	Hanson, R. K., & Morton-Bourgon, K. E. (2019). The characteristics of persistent sexual offenders: A meta-analysis of recidivism studies. In <i>Clinical forensic psychology and law</i> (pp. 67-76). Routledge.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	